

Collegium *Lapis Lazuli*

В памет на проф. Димитър Зашев, колегиумът за барокова и ренесансова музика *Lapis Lazuli*, ръководен от проф. Нева Кръстева, представя на премиерата на двутомника „Образцови отклонения“ (УИ „Св. Климент Охридски“, 2021) три творби от венецианския XVII век. Непрежалимият философ и поет беше наш приятел във „Феноменологичното ателие“, където споделяхме и мисли за философията на музиката и за музикалната поезия. Защото убеждението на Ницше „*Das Leben ohne Musik ist einfach ein Irrtum*“, винаги е намирало отзвук в него. Навсякъде в неговата поезия срещаме звучащи метафори както в стиха, посветен на Гео Милев: „Ти чист акорд си от пиано черно“, написан в града на Бах през 1977 г., когато е работил върху своя философски докторат.

Клаудио Монтеверди (1567-1643) – *Pur ti miro*

Дует на Нерон и Попея от „Коронацията на Попея“

Аврора Тимева, Дона Стоянова, Мила Наумова

В ликуващия дует от III. акт на последната опера на Монтеверди, *Amor* от Пролога на операта тържествува над другите две алегорични фигури – *Virtu* и *Fortuna*. Но внимателно подбраните, все по-обсебващи думи на дуета (от либретиста Джан Франческо Буенело) издават порочната природа на героите и кървавия втори план – принудителното самоубийство на възпитателя на Нерон, философа Сенека (във II. акт) и гаврата с философията от пажа Валето (в I. акт).

Pur ti miro,
Pur ti godo,
Pur ti stringo,
Pur t'annodo,
Più non peno,
Più non moro,
O mia vita, o mi tesoro.
Io son tua...
Tuo son io...
Speme mia, dillo, di,
Tu sei pur, speme mia
L'idol mio, dillo, di,
Tu sei pur,
Sì, mio ben,
Sì, mio cor, mia vita, sì.
Pur ti miro,
Pur ti godo,
Pur ti stringo,

Pur t'annodo,
Più non peno,
Più non moro,
O mia vita, o mi tesoro.

Дарио Кастело (1602-1631) – Соната за блокфлейта и континуо №2
Емил Михов, Мила Наумова

От края на XVI в. соловата *sonata* (за „свирене“) се оформя според мястото на нейното изпълнение като *sonata da camera* (в 3 части) или *da chiesa* (в 4 части) за разлика от многочастната *cantata* (за „пеене“). Съпроводът е на клавишен и струнен инструмент, изпълнявайки импровизираната басова хармонична подкрепа, наричана в тази епоха *basso continuo*.

Джовани Санчес (1600-1679) – Lagrimosa belta
Дона Стоянова. Емил Михов, Мила Наумова

Анонимната мелодия, оплакваща изтичащото време и повяхващата красота е превърната в двугласен мадригал върху остинатен (непрекъснато повтарящ се бас). Този музикален принцип определя и формите на бароковите *пасакалия*, *шакона* и *арии-ламенто*, представени в най-внушителните си примери в двухоровите композиции на късния Барок.

Lagrimosa beltà
Per cui già nott' e dì
Cotanto sospirai, come sei tu
Divenuta così?
Il barbaro chi fu,
Qual cor pien d'impietà
Potuto ha incrudelir contro di te?

Misero, ben lo so,
Né poi negarlo a fé,
Il tempo fù, l'età
Che tanto vale e può.
Inlanguidito ha'l sen,
Ha scolorito l'or del tuo bel crin.

Mirate donne, il fin,
Mirate che vien men
Ogni cosa mortal:
Col tempo arte non val,
Questo e colpo comun,

Schernir nol puote alcun;

La pioggia vien tal hor,
Dopo il seren, e dopo il lampo, il tuon.
Chi si mostrò crudel
Non merita perdon,
E l'esser infedel
A gl'amanti e di turca empio rigor
Aspetta col simil.

Rendete donne il cor,
Tutto pietoso e humil,
Imparate a lasciar quel fasto alter,
Raddolcite il pensier,
Il bello non risplende in costei più,
Né si può dir qui fu.
Dunque, chi bram' haver lunga beltà
Usi, usi pietà.